

Nummer 3
2013 61:a årg



Hälsning

från Sveriges Kristna Sjukvårdsförbund

www.kristenivarden.se

Ära honom med det du gör, där du är Sid 3
Musik i vården Sid 10

Gemenskapsdagar på Fjällsätra sid 6-7



Kära SKSF-vänner!

Hoppas att ni har haft möjlighet att njuta av den soliga sommar vi har haft i år! Nu tar vi nya tag inför hösten och vintern. Det är några samlingar inplanerade och fler är på gång. Information hittar du på hemsidan, på Facebook och i Hälsning. I oktober ska styrelsen träffas för att bl.a. planera inför årsmöte och konferens 2014. Bed gärna för oss.

Jag vill dela med mig av en bibelvers som har betytt mycket för mig i mötet med människor i olika sammanhang där jag har varit med. Den är hämtad från Josua bok.

”Se, jag har bjudit dig att vara frimodig och oförfärad; så var nu inte förskräckt eller försagd. Ty HERREN, din Gud, är med dig i allt vad du företar dig.” Jos. 1:9

Ibland kan jag känna mig väldigt liten och fundera över vad jag kan göra, men Jesus är med mig, och med hans hjälp kan jag få vara med och göra skillnad. Jag kan påverka genom att be, dela min tro med andra och med mina attityder och mitt bemötande sprida en positiv atmosfär på min arbetsplats, bland mina vänner och grannar.

Det bästa vi kan ge till andra människor är Guds ord. I november trycks Vårdbibeln. Det är en målinriktad bibel som förutom hela Nya

testamentet även innehåller livsberättelser från kristna inom vård och omsorg. Där får man läsa om deras väg till tro och vad tron betyder för dem. Vi tror att det kan bli en hjälp för kristna inom vården att dela med sig av sin tro till sina arbetskamrater. Vårdbibeln är inte någon ersättning för Gideoniternas biblar/testamenten. Bible for the Nations, som tar fram den här typen av målinriktade biblar, och Gideoniterna är inte konkurrenter. Vi är många som på olika sätt arbetar för vår Herre och vi får välsigna varandra. Det behövs många arbetare i Guds rike.

Tack för det du gör för SKSF och för Guds rike där du finns!

Vänliga hälsningar



Margrèth Jansson

ordförande

kristenivarden@telia.com

Hälsning

från

Sveriges Kristna Sjukvårdsförbund
Smedhemsv. 19, Ryd, 560 25 Bottnaryd
Tel. 072 - 215 19 92
kristenivarden@telia.com

Ansvarig utgivare

Margrèth Jansson, Smedhemsv. 19, Ryd,
560 25 Bottnaryd kristenivarden@telia.com

I redaktionen

Barbro Fritz, Majken Hagvil Svensson,
Ingrid Rydell

Medlemsavg.: 200 kr/år. Stud.: 100 kr/år
(4 nr av Hälsning ingår)

Enbart prenumeration på Hälsning: 100 kr/år
Tidningen utkommer med 4 nr per år
Manus till nästa nr senast den 8 november 2013

Gåvor sändes till

Sveriges Kristna Sjukvårdsförbund
Plusgiro 13 87 37 - 2

Hemsida

www.kristenivarden.se



Almedalen: Pastor Linda Bergling m fl deltog i seminarie ombord på Elida och gick även runt och samtalade med politiker och andra om kristna värderingar mm inom vård och omsorg. Mer om kristna i Almedalen på sid 12.



Ära Honom med det du gör, där du är

Mitt namn är Joakim Stiernspetz och nyligen erhöll jag läkarexamen efter 5,5 års studier på Karolinska Institutet i Stockholm. I augusti blev jag deltidsanställd av KLM, Kristna Läkare och Medicinstudenter, som deras studentsekreterare. Tidigt under min studietid kom jag i kontakt med en kristen studentgrupp som var ett stort stöd och uppmuntran för mig. Genom den och KLM:s arbete förstod jag vilken förmån det är att som kristen kunna betjäna människor i något så viktigt som deras hälsa. Hälsan begränsar sig inte bara till kroppen utan involverar hela patientens liv. Helhetsmedicin där människans behov till kropp, ande och själ blir bemötta är central för den kristne i vården. "Som du själv vill bli behandlad ska du behandla dina patienter" hade Jesus kunnat säga men går i sitt bud längre och uppmanar oss att älska vår medmänniska. Jesus själv identifierar sig så mycket med de sjuka och behövande att Han säger: "Vad ni har gjort för någon av dessa minsta som är mina bröder, det har ni gjort för mig." Matt 25:40.

Erfarenheten från studieåren, och vad den inspiration det kristna budskapet har för vården, ger mig en stark motivation till att som studentsekreterare stötta studentgrupper att fortsätta och utveckla sina viktiga funktioner.



Joakim Stiernspetz med hustrun Charlotte.

Studenter behöver få höra att Gud är med dem i deras vardag, att Han vill leda dem i deras kontakter med klasskamrater och välsigna deras studier.

Ett minne jag har är hur jag i början av mina studier bekymrade mig över att så mycket tid gick åt till att läsa i böcker när jag hellre ville verka för att människor skulle få en personlig tro på Gud. Det kändes som om studierna var ett måste, ett nödvändigt ont på vägen till att bli läkare men att det var i det kyrkliga arbetet och i den kristna studentgruppen som jag ärade Gud. På en konferens Credo (en kristen studentorganisation) anordnade förkunnade huvudtalaren: Att acceptera Jesus som sin Frälsare och Herre i sitt liv innebär två saker. Som Frälsare är Han den som befriar från syndens slaveri, helar det som är skadat inombords och upprättar dig till att vara ett Guds barn, så som det var tänkt från begynnelsen. Som Herre är Han den som leder och visar vägen i livet, dels genom Bibelns bud och dels genom den ledning som ges i den relation Han och du utvecklar. Det innebär att en dröm kan behöva ges upp och du utmanas att lägga ner egoism och bekvämlighet. Samtidigt är du i Guds kallelse och plan. Det betyder att där du är och det du gör ärar Honom. Har han alltså kallat dig till att studera till läkare så ärar du Honom genom att studera flitigt. Att göra ditt bästa på föreläsningarna och seminarierna är lika mycket "lovsång" till Honom som att hjälpa till i kyrkan eller att leda någon till tro på Gud. Allt har nämligen sin tid. Var lydig och trogen den ledning Gud gett så kan Han använda dig till storartade ting. Detta hjälpte mig att få en helt annan syn på min studietid, den blev värdefullare och mer lustfylld, inte bara en transportsträcka.

Ett annat fantastiskt forum som min studentgrupp hade tillgång till var mentorsgrupper. Det är grupper där en yrkesverksam läkare

forts. s 11

Han är undersköterska med adhd

Okunskap kring adhd kan orsaka onödiga missförstånd mellan arbetsgivare och den anställde. Det vet Henric Rothlin som upplever att hans förra chef inte riktigt förstod hur man kunde underlätta hans arbetssituation genom tydligare kommunikation.

– Det blev kaos i huvudet, säger han.

De senaste åren har adhd uppmärksammats allt mer, inte minst i skolans värld. Omkring fem procent av alla skolbarn beräknas ha diagnosen i någon form. Den klassas som en neuropsykiatrisk funktionsnedsättning (NPF), som orsakar koncentrationssvårigheter och bristande kontroll över impulser. Ofta är det också kombinerat med hyperaktivitet. Ibland minskar symptomen med årens lopp, men för många följer diagnosen med upp i vuxen ålder.

44-årige Henric Rothlin vet hur det kan vara. Redan som 8-åring fick han diagnosen MDB, 1970-talets motsvarighet till dagens adhd. Hittills i sitt liv har han gått igenom tre omfattande utredningar, alla väldigt påfrestande mentalt. Han är utbildad undersköterska och arbetar i dag i Uppsalaregionen. Men på sin tidigare arbetsplats i hemkommunen Sorsele upplevde han problem på grund av sin funktionsnedsättning.

- Jag kunde bli stillasittande och inte veta vad jag skulle göra. Och så var jag rädd att chefen eller någon kollega skulle komma och säga "Varför sitter du här? Jobba i stället!"

Den typen av situation uppstod när Henric kände att han inte hade koll på vilka uppgifter han förväntades göra under arbetsdagen. Det blev kaos i huvudet, som han själv beskriver det.

- Det handlar om hur man lägger upp planeringen. Det blir så märkbart för mig när det inte är tydligt strukturerat.

Han berättar att chefen aldrig anmärkte på hur Henric utförde sina arbetsuppgifter, men den passivitet som plötsligt kunde slå till var förstås problematisk. För att underlätta sin arbetssituation föreslog Henric sin chef att man

skulle komplettera varje dags arbetsschema med bilder och färger.

- Men det gick de inte med på. I stället ville de att jag skulle gå igenom en ny utredning, annars skulle de fundera på att säga upp mig.

Men som han ser det skulle inte en utredning ha bidragit till något nytt, bara försvårat hans vardag under de veckor den skulle pågå. Henric menar att arbetsplatsen behandlade honom som om han skulle ha drabbats av en allvarlig sjukdom.

- En patient med cancer eller stroke vet ju nödvändigtvis inte sitt eget bästa när det gäller behandling, utan det är upp till läkaren. Så tänkte de även om mig som har adhd. Men det är ett tänkande som man hade på 1970-talet, att den som har ett funktionshinder bara ska anpassa sig till omgivningen och lyssna på omgivningen.

Det är inte främst arbetsgivarens förslag om en ny utredning som i sig stör Henric. Det är snarare känslan att chefen struntade i att lyssna på Henric, när han menar sig veta vilka hjälpmedel som skulle underlätta hans arbete.

- Jag som har funktionshindret vet ju bäst själv hur jag mår. Jag önskar att min chef hade frågat mig vad jag vill och hur jag känner, säger han.

Ingela Halvarsson på Riksförbundet Attention, en intresseorganisation för personer med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar, säger att bristande kunskaper hos arbetsgivare om adhd, kan bidra till att det uppstår onödiga missförstånd mellan den anställde och arbetsgivaren.

- Jag har träffat flera personer som säger att det är frustrerande att uppfattas som exempelvis omtoverad eller opålitlig till följd av att man har haft svårt att komma i tid eller för att man har haft utmaningar med att slutföra arbetsuppgifter på utsatt tid, säger Ingela Halvarsson.

Hon kan inte säga något specifikt om Henric Rothlins erfarenhet, eftersom hon inte är insatt i ärendet. Men generellt tycker hon att det är allvarligt när någon på grund av sin dia-

gnos känner sig kränkt på arbetsplatsen.

Varför tycks vi ha lättare att förhålla oss till en kollega med en fysisk funktionsnedsättning, än en kollega med en NPF-diagnos? Adhd kallas ibland för en dold funktionsnedsättning, eftersom NPF-diagnoser oftast inte går att upptäcka med blotta ögat – medan ett fysiskt funktionshinder ger oss visuell information om eventuella begränsningar.

- När vi ser någon som sitter i rullstol påminns vi om att den här personen exempelvis inte kan ta trapporna upp till fikarummet på tredje våningen. Men sedan kan två personer med samma diagnos ha olika typer av utmaningar, vilket kan försvåra för omgivningen att få en enhetlig bild av hur adhd yttrar sig, säger Ingela Halvarsson.

Vad som orsakar adhd råder det olika meningar om hos forskarna. Generellt sett anses symptomen uppstå som ett resultat av både arv och miljö. Någon behandling som botar adhd finns i dag inte, men medicinering hjälper en del. Dessutom går det att underlätta vardagen avsevärt med hjälp av olika typer av sociala, pedagogiska och praktiska åtgärder.

När en person med adhd väljer arbetsplats underlättar det om man har självkänedom och är medveten om både sina styrkor och utmaningar. På så vis är det lättare att vara tydlig kring vad man behöver hjälp med för att kunna leverera det arbetsresultat som förväntas.

- För att undvika onödiga missförstånd är det viktigt att vara öppen som person och våga prata om sina utmaningar. Samtidigt är det förståeligt att många inte känner sig bekväma med det eftersom det råder så mycket okunskap kring adhd, säger Ingela Halvarsson.

Arash Asadi

arash.asadi@varldenidag.se Världen idag
Artikeln återgiven med tillstånd.

FAKTA Adhd

- Står för Attention Deficit Hyperactivity Disorder och är neuropsykiatrisk funktionsnedsättning.
- Kan uttrycka sig olika från person till person, men orsakar generellt koncentrationssvårigheter och/eller bristande impuls kontroll och överaktivitet.

• Omkring fem procent av alla skolbarn beräknas ha adhd.

- Mindre än hälften av dem kan avdiagnostiseras i vuxen ålder.
- Forskarna är rörande överens om att adhd orsakas av både arv och miljö.

Detta kan du som arbetsgivare tänka på:

1. Se personen bakom diagnosen.
Det är en medmänniska du har framför dig!
2. Läs på om adhd.
För att få en generell förståelse för vad diagnosen innebär.
3. Samtala med den anställde.
För att höra hur just hans/hennes adhd kan visa sig i det dagliga livet/arbetet.
4. Våga vara flexibel.
Man kan nå ett och samma arbetsresultat – trots att vägen dit kan se olika ut.
5. En tillgång på arbetsplatsen.
Många med adhd är kreativa och har en oerhörd energi som får möjlighet att blomstra när de hamnar i rätt miljö.

Mer info om NPF-diagnoser finns på Riksförbundet attentions hemsida:
<http://www.attention-riks.se>



**I november
kommer den –
Vårdbibeln!**

**Förbeställ genom Sveriges Kristna
Sjukvårdsförbund**

kristenivarden@telia.com

Gemenskapsdagar på Fjällsätra

Det var med stor förväntan vi, fyra kvinnor från Umeå, startade vår resa till Undersåker och Fjällsätra. Så här i efterhand kan vi säga att våra förväntningar verkligen infriades.

Så väl vi blev emottagna av Urban och Solveig Widholm, föreståndarpar på Fjällsätra, där vi nu skulle vara. En underbar plats med en skön atmosfär, vackert för ögat och sinnet. Vid 18-tiden hade de flesta anlänt, drygt ett 20-tal från hela Sverige samt Agnes från Norge.

Efter en god middag samlades vi för att höra Anders Silfverdal, sjukhuspräst, sjunga och berätta om sitt liv, personligt och som präst på sjukhuset.

Fredagen bjöd på ett underbart väder, passade bra eftersom vi skulle på utflykt. Den började med ett besök på Njarka sameby. Där fick vi träffa Maud Mattson som berättade om livet som same. Ett mycket intressant föredrag, men även beklämmande att höra hur

samerna blivit behandlade genom åren. Efter en god lunch ute i det fria fortsatte vi färden mot Tännforsen. Så vackert det var. Vattnet som forsade kraftigt kan fylla Globen på 15 minuter. Utflykten avslutades med ett besök på Åre chokladfabrik, där vi fick smaka på deras goda choklad. Nöjda återvände vi till Fjällsätra.

På kvällen talade Urban Widholm om erfarenheter från sitt liv.

Lördagen var grå och regnig, men vi skulle ju vara inne och lyssna på Olof Holmgren, predikant och egen företagare. Även han talade om sitt liv och fortsatte med temat "Ett hållbart liv". Dagen avslutades med att Olof Holmgren visade vackra naturbilder och läste dikter av hans faster Beda Wallström. Hans önskan var att vi skulle möta Gud i dessa vackra bilder och dikter.

Sammanfattningsvis tänker jag på, att alla tre som talade berättade om sitt liv, hur de på-



Maud Mattson, som byggt upp Njarka sameläger.

verkats av sina föräldrar. Hur arv och miljö påverkar oss. Men även att vi får tänka om, värdera på nytt.

Ett hållbart liv: Att finna stillhet inför Herren, att naturen har så mycket att ge oss, att vara positiva, det finns alltid något att glädja sig över, att följa Jesus varje dag, Han vill leda oss.

Margareta Munther Lindberg

Ett hållbart liv

Vad är ett hållbart liv? Ja, det fick vi fundera på under gemenskapsdagarna i Fjällsätra sista helgen i augusti. En del människor tänker på ett hållbart liv ur global synvinkel. Hur vi människor lever är av yttersta betydelse för hur allt liv på jorden mår. Miljöfrågan är därför i högsta grad en moralisk och existentiell fråga. Vi behöver lära oss om hur vår livsstil påverkar livet på jorden och nyfiket fråga oss vad som är gott mänskligt liv. Vad som är ett hållbart liv.

Det är också vad Gud befallde de första människorna; att förvalta jorden.

Andra pratar om ett hållbart liv på ett mer fysiskt plan; att minska stressen och klara av att återhämta sig i en alltför hektisk vardag. När tankarna inte är klara, när information missas, när små saker blir oöverstigliga, då är

det dags att stanna upp. Att bromsa upp ordentligt och ta ett stilla djupt andetag för att kunna hålla ihop livet.

Ett hållbart liv tror jag också är att älska Gud och följa Hans lag. Det säger bibeln många gånger, från första bok till sista. Jag tycker om att läsa ur Moseböckerna. Där finns grunderna till allt. I 5 Moseboken påminner Mose folket om vad Gud har gjort för dem och uppmanar dem att alltid älska Gud och vara överlätna till Honom. För om de gör detta är de väl förberedda att inta löfteslandet och lovas ett gott och långt liv där. Folket uppmanas även att lära sina barn att älska Gud och följa Hans stadgar och bud.

Jesus säger dessutom att älska Gud av hela sitt hjärta och hela sin själ är det viktigaste budet (Matt 22:37-39). Tillsammans med budet att älska sin nästa så som sig själv innefattar det alla Gamla testamentets bud.

Jag har själv glädjen att ha 5 barn och om de ska komma ihåg något av alla de förmaningar och råd jag gett dem under deras uppväxt hoppas jag de kommer ihåg just dessa ord om att älska Gud av hela sitt hjärta.

Jag tror också att det är viktigt att vi tar en dag i taget. Gårdagen är förbi, morgondagen har vi inte sett, men idag hjälper Herren! Dag för dag, tror jag, att vi kan leva ett hållbart liv med Jesus.

Nia Lindström



Olof Holmgren.



Nia Lindström.



Urban Widholm.



Hälsning från sjukhuskyrkan i Östersund

Jag har jobbat inom sjukhuskyrkan i 2,5 år. Det är en halvtidstjänst avlönad av frikyrkorna i Jämtland. Till mina uppgifter hör samtal, besök, sorgegrupper, enskilda och offentliga andakter, stöd till enskilda och olika personalgrupper. För mig har det blivit mycket sångstunder på några avdelningar. Vi sitter i dagrummen under avspända former, sjunger tillsammans och samtalar. Det kan vara positivt att få tänka på något annat en stund. Sången öppnar också för samtal. Vid ett tillfälle på lungavdelningen sa en patient: "Det här är den bästa medicinen". Många fina stunder har vi haft på stroke avdelningen. Det är en fröjd att se människor som varit avskärmade i sin värld börja stampa takten och sjunga med. Jag förstår att denna uppgift varit en viktig del i mitt liv alltifrån min barndom när jag var med min pappa på sjukstugan i Dorotea eller när jag var med min mor på hembesök i stugorna. Mina föräldrar var pastorspar i en liten landsortsby i Västerbottens inland. De andliga sångerna är fortfarande efterlängade. Det känns



gott att få påminnas om en kärleksfull Gud som finns kvar även när våra vägar skiljs åt. Det finaste som finns är att få vara med när någon får knyta kontakten med den levande Guden. Att få se en tynande låga få nytt liv.

I arbetet får vi dela varandras livsberättelse men också de bibliska där vi kan identifiera oss i samt hämta styrka och tröst.

Varma hälsningar

Anders Silverdal
Sjukhuspastor i Östersund

Hälsning från KFH:s landsmöte i Norge

Helgen efter midsommar hade KFH i Norge sitt landsmöte på Vikens Folkhögskola i Gjøvik, några mil söder om Lillehammer. En underbar plats alldeles på stranden av sjön Mjösa. Vår ordförande Margrèth och jag och Inga och Inger från Danmark hade förmånen att kunna vara med i gemenskapen. KFH:s ordförande Kristina Berg Torskenaes hälsade oss alla välkomna. Fredagsmorgonens bibeltimme hölls av Karin Sidsel Solberg som utgick från Ps. 27: "Jag söker ditt ansikte". Samtidigt som vi uppmanas att söka Guds ansikte står det om Moses att han fick svaret att ingen kan se Gud och leva.

Moses fick därför bara se Gud på ryggen. Men senare får Moses uttala Välsignelsen över Israels folk med löftet att Herren ska låta sitt ansikte lysa över dem och också över oss.

Fredag kväll och lördag förmiddag höll Rune Andreasson bibelstudium över landsmötets tema "En oföränderlig Kristus i en föränderlig värld". Han talade om en oföränderlig Far med utgångspunkt från liknelsen om den förlorade sonen. Oavsett vad sonen hade gjort säger Fadern: "Allt mitt är ditt".

Vi är många som blivit Guds barn. Tänk dig att du
forts. s 9





18 maj var flera tusen människor i Stockholm för att manifestera Jesus. Flera av oss som är engagerade i SKSF var också där. I flera olika kyrkor hade man samlingar kl. 10 under olika teman. På eftermiddagen samlades man i Kungsträdgården för att gå en bönevandring där sånger om Jesus sjöngs, och vid flera bönestationer bad man för vårt land, våra politiker, kungabuset, barn och familjer, vård och omsorg osv. Dagen avslutades med en gudstjänst i Kungsträdgården.

Inga-Maj Filipsson, Jönköping

Hur synlig får Jesus bli i vård och omsorg?

Citykyrkan var fullsatt när man inom ramen för Jesusmanifestationen samlades en lördag förmiddag för att ta del av intressanta erfarenheter och tankar.

Initiativtagare till seminariet var Linda Bergling, pastor och författare, som i sin helandetjänst och i mötet med sargade personer utarbetat en modell för kristen själavård, 7-stegsmodellen. Linda driver även frågan om att all behandling och vård som har ett andligt innehåll eller ursprung skall varudeklaras så att den enskilde patienten skall kunna välja en behandling som överensstämmer med den egna livsynen.

De övriga medverkande var:

Gertrud Storsjö, författare, missionär och nu aktuell med boken *Buddha eller Kristus*. Hon betonade vikten av att vi behöver Guds hjälp att förvalta evangeliet i en mångkulturell tid.

Lisa Birgersson, psykolog och socionom, som vid sidan av sitt arbete driver en kristen samtalsbyrå i Göteborg. Hon berättade om etiska och andliga dilemman som patienter kan uppleva i mötet med mindfulnessbehandling inom sjukvård. Hon har även erfarenhet av att kristna alternativ och vårderingar diskrimineras och marginaliseras inom utbildning och vård.

är den förlorade sonen. Du sitter vid bordet i nya kläder, ring och skor. Där kommer Jesus eller Fadern och säger: "Nu ska du få gå ut och använda skorna. Som Fadern har sänt mig sänder jag dig. Ut och inbjud till festen: Allt är redo". Vi ska predika ett oföränderligt ämne, om Gud och Jesus.

Ingrid Oekesveen, som medverkade med vacker sång vid flera tillfällen, sjöng sången "Kom nära mig" som blev början på en bönevandring i den mycket fina bönevandringshörna som KFHF:s bönekoordinator AnneMarit Dugstad hade ställt iordning. Den utnyttjades flitigt under dagarna och där fanns också möjlighet att få samtal eller förbön.

Margrèth Jansson, ordförande i Sveriges Kristna Sjukvårdsförbund, möter vård- och omsorgspersonal som av sina arbetsgivare förväntas delta och utbilda sig i österländska metoder som t.ex. mindfulness och yoga.

Tomas Seidal, läkare, berättade om sitt arbete med att framföra en kristen värdegrund och en kristen människosyn som etisk grund inom sjukvården.

Maria Christensen, socionom, som delgav sina erfarenheter av att möta mindfulness som sjukvårdsbehandling. Vilket resulterat i att göra en vetenskaplig studie och en insikt om att vi behöver arbeta fram kristna vårdalternativ inom vård och omsorg och vetenskapligt dokumentera arbetet.

Mikaela Blomqvist, läkare och psykiatriker, har startat ett kristet vårdhem i Finland, där patienter med psykiatriska diagnoser får vård på kristen grund. Ett pionjärarbete som bär god frukt. Hennes erfarenhet är att Jesus bryr sig om sina minsta och många blir friska och får upprättade liv.

Siewert Öholm, känd TV-profil, ledde seminariet.

Maria Christensen

Lördag eftermiddag var vi ute på en fin sightseeingrunda med buss. Lördag kväll är alltid en festkväll med festmiddag först och därefter följde ett fint underhållande program med mycket sång av paret Paasche. Innan jag åkte till landsmötet fick jag en fin dikt av min goda vän Marianne, och den läste jag vid kaffet på lördagskvällen. (Du kan också läsa den här i tidningen).

Gudstjänsten söndag förmiddag firades med menigheten i Gjöviks kyrka då Rune Andreasson predikade.

Vi tackar vännerna i KFHF för underbara dagar och önskar dem Guds rikaste välsignelse under det nya verksamhetsåret.

Barbro Fritz

Musik i vården – musik som ett arbetsverktyg

Att arbeta i demensvård är både utmanande, kompetenskrävande, stimulerande och svårt. Av mig som personal krävs att jag har förmåga att kunna tyda och läsa av olika tecken i form av ansiktsuttryck, kroppsspråk och osammanhängande meningar och ord. Samtidigt är det ett utmanande yrke där ingen dag är lik den andra och de människor som man kommer att vårda vid livets slut kommer man att stå mycket nära, ibland närmare än deras anhöriga. Eftersom demenssjukdomen är en sjukdom som ger så många olika symtom och uttryck kan det vara svårt att beskriva olika omvårdnadssituationer utan istället blir det att man ger olika exempel på hur det kan se ut och sedan måste man pröva själv för att se vilken metod som passar just för den dagen och den personen.

När jag har arbetat under de senaste femton åren i demensvården har musiken fått en allt större betydelse. Jag har använt mig av musik, sång och rörelse. Musiken påverkar oss på många sätt, forskningen bedrivs på många områden och i mitt arbete ser jag hur musiken kan vara en hjälp i många olika situationer. När vi upplever musik sker olika processer bl.a. i vårt medvetande där sinnesintryck, tankar, minnen och känslor påverkas. Musiken har många faktorer som kan påverka upplevelsen och väcka känslor hos oss. Det är ett växelspel mellan musiken, situationen och människan där musikupplevelsen är ett outtömligt ämne. Inom musiken finns t.ex. melodi, rytm, timing m.m. där variationerna är många. Situationen kan vara i hemmet, arbetet, att jag är ensam eller med andra människor som jag känner. Människan har olika egenskaper, kön, ålder, utbildning, musikaliska erfarenheter osv. Som vi kan se finns det i varje faktor också många variationer och det är ett växelspel mellan musiken, situationen och människan. Exempelvis om en situation och musiken är densamma får musikupplevelsen olika karaktärer eftersom människorna är olika och unika.

Eftersom musiken kan bli ett hjälpmedel är det självklart att vi ska använda oss av det

i vårt omvårdnadsarbete men framför allt är det viktigt att öka kunskapen hos personalen så att inte musiken istället blir något som stör och oroar vårdtagarna, som sedan kan få till följd att man ökar t.ex. medicinering.

Många ser musik i vården som underhållning men det jag vill lyfta fram är musiken som ett arbetsverktyg där man kan använda musiken i t.ex. duschsituationer, ilska, frustration, oro och vandrang. Underhållning är en kulturupplevelse för vårdtagarna och en del av vårt samhälle. När inte vårdtagarna kan ta sig till de olika kulturarenorna som finns får arenan komma till vård- och omsorgsboendet.

Musiken finns som en vibration mellan oss. Så fort någon gnolar och sjunger stannar det mesta upp och många vill vara med. Kan jag välja att vara utanför – tillåter vi det? Varför vill jag vara utanför – finns det något hos oss som vill förena eller tävlar vi om uppmärksamhet? När det blir högt och ljudligt drar sig vissa undan – Varför? Vill vi förändra och låta alla vara med utifrån deras egna förutsättningar?

När man använder sin egen sångröst händer något i mötet mellan människor. Det kan gå lättare att hjälpa någon i t.ex. duschen, sången går direkt "in i hjärtat", spänning i kroppen släpper och oftast får man bättre kontakt mellan varandra och duschsituationen upplevs inte hotande av omsorgstagaren.



Ewa Karlsson
Undersköterska
www.musikmetoder.se

Ewa Karlsson bor i Hortlax, som ligger en bit utanför Piteå. Hon arbetar som undersköterska i Piteå kommuns äldreomsorg, de senaste tjugo åren på Munkberga som är ett särskilt boende för personer med demenshandikapp.

Vid Musikhögskolan i Piteå har hon studerat "Musikterapi" och "Musik och Hälsa". Hon har även utbildning som diplomerad Be-

röringspedagog.

Vid FoU Norrbotten har Ewa arbetat inom profilområdet "Kultur och Hälsa". Hennes uppgifter har varit att dokumentera sina erfarenheter från musikärbetet och även att sprida detta till vårdpersonal i Norrbottens län.

Under våren 2010 studerade hon Musikpsykologi vid Uppsala universitet.

forts. fr s 3 Ära honom...

tar emot några studenter i sitt hem vid ett till två tillfällen för att de ska kunna samtala om alla möjliga frågor som uppstår under utbildningen. Etik, AT-tjänst, patientkontakt, bibeltolkning, tidspress och stress; ja, alla möjliga områden behandlas tillsammans. Vi behöver fler villiga läkare och tandläkare i de städer där respektive utbildning finns för att mentorsgrupper ska kunna komma alla studenter till del. Varför inte starta upp detta även för

biomedicinare, sjuksköterskor och logopedier etc?

Genom denna insmugna utmaning vill jag hälsa dig som läser att du är värdefull i Herrens ögon och de gåvor du har behöver nästa generation av studenter få del av. Låt din tron på Jesus sträcka sig vidare än till privatlivet för Han vill använda dig till storartade ting!

Joakim Stiernspetz

Studentsekreterare, KLM

Vila i mej

Du behöver inte prestera fram någonting.
Bara vila i mej.
Jag älskar Dej.
Det är inte du som har det yttersta ansvaret för ditt Liv.
Det har jag.
Och jag har lovat vara med Dej varje dag.
Du duger som Du är.
Det enda som jag begär.
är att Du tror på mej.
I liv och död, är jag med Dej.

Så försök slappna av.
Som ett barn i sin Fars famn.
Jag för Dej i hamn.
Och jag har också ansvar för dina nära och kära.
Som jag lovar att rädda och bära.
Så känn ingen prestation.
Vila i tron.

Marianne Karlsson

respekt och värdighet
JOHANNES VÅRDEN
- Vårdcentral och BVC -

Läkare sökes

till en liten, välskött vårdcentral i sydvästra Göteborg, där bemötande och människovärdesfrågor är högt prioriterade.

Vi har vårdavtal med VGR och tillhör Praktikertjänst.

Sänd ansökan till: annika.landgren@ptj.se

PROVITA
Promoting Human Rights and Dignity

Hemsida: www.provitasweden.org
E-post: info@provitasweden.org
Telefon: 018-129300

Vi arbetar för att främja mänskliga rättigheter
och ett starkare människovärde.

Kristna – mer synliga i Almedalen 2013

Vi var flera som reste till Almedalen 2013. Något som vi kunde konstatera var att kristna har blivit mer synliga i Almedalen, med fler seminarier m.m. Det var diskussionsforum på Donners plats, med Siewert Öholm, om rätten till liv. Man diskuterade bl.a. avbrytande av graviditet pga. prover som visar missbildning på barnet. I Frälsningsarméns lokaler var det många seminarier med Elisabeth Sandlund från tidningen Dagen. Det handlade bl.a. om att fira skolavslutning i kyrkan, att det inte går att separera tradition och religion. Metodistkyrkan hade flera seminarier om fred och försvar. På missionsbåten Elida var det flera seminarier. I ett av dem som berörde vården deltog vår ordförande i SKSE. Varje kväll var det Nikodemussamtal i domkyrkan, där en partiledare frågades ut av Gotlands biskop samt redaktören på Kyrkans tidning. Elida

hade även en marsch genom Visby varje kväll, då man sjöng.

Jag besökte några av dessa aktiviteter i Visby. Det finns ju många etiska frågeställningar som berör samhället och politiken, så det är viktigt att kristna och kristna värderingar blir mer synliga.

Mona Johansson
Vårdlärare

Pastor Linda Bergling m fl deltog i ett seminarie ombord på missionsbåten Elida där man bl a pratade om andlig varudeklaration, österländska, kristna och neutrala alternativ i vården. De gick även runt och samtalade med politiker och andra människor om kristna värderingar mm inom vård och omsorg.

Red

Foton: Lars-Peder Alingsfeldt.



Ja till livets torgmöte med temat fosterdiagnostik som sortering, vad är människas värde.



Människor gick omkring med väst där det stod G som i Gud.



Båten Elida var plats för både seminarier och sång och musik.

SKSF träff med tema ”Lära sig leva med cancer”

Vid en samling i maj i Anderstorps gamla skola, som för kvällen var utlånad till Sveriges Kristna Sjukvårdsförbund, fick deltagarna lyssna till ett föredrag av sjuksköterska Gunnar Svensson som har sin arbetsplats på kirurgkliniken, Höglandssjukhuset Eksjö.

Ämnet för kvällen var ”Lära sig leva med cancer” vilket är ett nationellt stöd- och undervisningsprogram för patienter med cancerdiagnos och deras närstående med fokus på information om och rehabilitering av sjukdomen.

Målet med kursen är att öka kunskapen och minska oron hos såväl patienter som närstående. Kursprogrammet utgår från deltagarnas individuella behov och ska stärka deras förmåga att hantera vardagen.

I Eksjö hålls kursen åtta kvällar med olika tema varje kväll.

Tema för kvällarna är:

- Människokroppen och cancersjukdom
- Diagnos och behandling av cancer
- Strålning och cytostatikabehandling. Smärta. Kost och näring
- Att tala om cancer. Coping - Krisbearbetning d.v.s. att hantera sin livssituation
- Förändring och anpassning till en ny livssituation
- Samhällets stöd och resurser
- Aktuell forskning om cancer
- Komplementära (alternativa) behandlingsmetoder

Kurskvällarna fyra, fem och sex innehåller samtal i grupp med patienter och närstående i skilda grupper med stöd av en samtalsledare. Ämnen som berörs då är bl.a. hur cancerbeskedet getts, vilket stöd som vårdpersonalen givit. Hur individens egen förmåga tas tillvara för att bearbeta den nya livssituationen.

Föreläsare för olika teman är läkare, sjuksköterskor, dietist, sjukgymnast, arbetsterapeut, kurator och medarbetare från sjukhuskyrkan.



Gunnar Svensson.

Vid kurstillfällena ges möjlighet att ställa frågor, och utrymme för patienter och närstående att dela erfarenheter. Kursdeltagarna får möjlighet att utvärdera varje kvälls tema.

I utvärderingarna har det framkommit ”att cancersjukdomen inte är lika skrämmande”. ”Att träffa andra och höra deras livshistoria både stärker och inger hopp”.

Under kvällen berörde Gunnar sitt arbete som förtroendevald i Etikrådet, vilket innebär att bl.a. samordna träffar för etikombuden på Höglandets sjukvårdsområde. Det är ett forum för utbildning och dialog runt etiska frågor, som ex. ”bemötande och möten människor emellan”.

Gunnar berättade engagerat och medryckande om sitt arbete och det ledde till att många frågor kunde besvaras. Efter denna föreläsning framkom önskemål om att vårdpersonalen på sjukhuset borde få del av kursinnehållet för att bättre kunna bemöta och stödja patienter och närstående.

Vill du diskutera ämnet eller har frågor till Gunnar är du välkommen att maila: gunnar.svensson@lj.se För dig som vill fördjupa dig i ämnet finns mer information på www.skane.se/ lara sig leva med cancer

Eva

Sopot Hospice

Sista veckan i april reste vi till Polen för lite avkoppling och för att träffa kristna vänner där. Eftersom vi båda jobbar i vården och är engagerade i Sveriges Kristna Sjukvårdsförbund tyckte vi att det skulle vara intressant att även få se något inom vården i Polen. Vi passade därför på att besöka Sopot Hospice, som ligger vackert i en lummig park. Där blev vi väl mottagna av en hängiven kvinnlig läkare, som tog sig god tid att visa oss runt och berätta om hospicet och hur de arbetar. Vi fick även träffa en patient, som log glatt då han fick "Sverigebesök". Hospicet var klart och invigdes 2004. Det drivs av Caritas, en katolsk hjälporganisation, som även äger byggnaden. Marken ägs av staden. Det finns plats för 25 patienter, mest cancerpatienter, som inte behöver betala något själva för att vara där. För att kunna driva verksamheten är man helt beroende av sponsorer. Det är inte som här i Sverige att skattemedel går till att driva denna typ av vård. Bland de anställda finns läkare, sjuksköterskor osv. Det kommer ibland även en del volontärer dit. Vi träffade en tysk kvinna som kom som volontär till Polen för flera år sedan. Hon tyckte att tyskarna gjort så mycket illa mot det polska folket att hon ville göra något gott tillbaka, sa hon. Det var tänkt att det skulle bli för en kort period, men eftersom hon trivdes så bra hade hon stannat kvar. Till Sopot Hospice kommer hon nu 2-3 gånger i veckan, och hon rekom-

menderade oss varmt att prova detta med volontärbete där. Hon menade att man får så mycket tillbaka då man på detta sätt ger av sin tid för omsorg om andra. En grupp studerande var där på hospicet samma dag som vi var där. Den läkare som visade oss runt undervisar nämligen även på universitetet, och hon sa att hon även träffar en del studerande från Sverige. Något som poängterades av henne var att man på Sopot Hospice försöker jobba utifrån en helhetssyn, där de andliga/existentiella behoven är en viktig del och prioriteras. På hospicet finns ett kapell centralt placerat. Eftersom hospicet drivs av en katolsk organisation är det ett katolskt kapell, men man behöver inte vara katolik för att komma dit som patient eller jobba där.

Anette Karlsson och Margréth Jansson

Efter andra världskriget som pågick från 1939 till 1945 var många länder i Europa i ruiner. Sverige hade blivit en fristad för många flyktingar och var förskonat från mycket av kriget. Det behövdes mycket hjälp ute i Europa efter kriget och man vände sig till Sverige och bl.a. katolska kyrkan och bad om hjälp. Med den bakgrunden var det som "Caritas Suecicæ – Svensk katolsk hjälpverksamhet" grundades 1946 av biskop Müller. Caritas Internationalis finns nu i 201 länder och har sitt huvudsäte i Rom.





Vi ber och tackar tillsammans

Tacka för:

- De kristna konferenser som har varit i sommar
- Den fina gemenskap vi har inom HCF i Norden
- Våra trogna medlemmar och gåvogivare
- Personal som är ljus och salt på sina arbetsplatser inom vård och omsorg
- Bönegrupper och bönetrico som träffas
- Gemenskapsdagarna på Fjällsätra
- Korset i våra flaggor

Bed för:

- Planerade samlingar under hösten
- Annat som vi planerar för

- HCFI:s bönevecka 2014 på Gullbrannagården
- Fler bönegrupper och bönetrico
- Vårdbibeln som ska tryckas i november. Vi ber om många gåvogivare, sponsorer, och att Vårdbibeln ska få bli till rik välsignelse
- Kontakt med studerande. Mentor. Förbedjare. Sjuksköterskor som kan tänka sig att ha kontakt med och träffa sjuksköterskestuderande
- Ekonomin. Fler gåvogivare och sponsorer, så att vi kan gå vidare med de visioner vi har t ex vad gäller studentarbete.
- Healthcare Sunday – att många kommer att delta
- SKSF:s styrelse

Jag vill tacka er alla som är med och ber för vård och omsorg. Framöver händer lite som jag vill påminna om. 20 oktober uppmärksammas Healthcare Sunday i många länder. Då ber vi speciellt för vård och omsorg. I mitten av det är numret av Hälsning finns mer information som du kan ta loss för att ta med dig till din kyrka och berätta om detta. Varje år börjar man i HCFI med en bönevecka, och vi brukar träffas någonstans i Europa för att be för vården i de olika länderna och det arbete vi står i. 2014 är det dags att samlas i Norden och vi i SKSF kommer då att stå som värdar. Vi har valt att samlas på Gullbrannagården utanför Halmstad, eftersom det är lätt för dem som ska resa från olika håll i Europa att ta sig dit. Mer information kommer i nästa Hälsning och även på vår hemsida, men boka in det i din kalender redan nu så att du kan vara med.

Hälsningar Ingrid Rydell, Bönekoordinator



Healthcare Sunday – Bön för vård och omsorg

20 oktober 2013

Information och material att skriva ut finns på SKSF:s hemsida www.kristenivarden.se



HCFI:s bönevecka 2014

7-12 januari på Gullbrannagården
Information kommer på SKSF:s hemsida
www.kristenivarden.se

B-POST

Begränsad Eftersändning

Vid definitiv eftersändning återsändes försändelsen med den nya adressen till:

Textorama
Box 427, 573 25 Tranås



Ingrid Rydell, Vallentuna

2 frågor

Har du varit på någon kristen konferens i sommar?

Ja, i mitten av augusti var jag på Roslagskonferensen. Några av dem som medverkade var Elisabeth Sandlund, John Derneborg, Dan Johansson, Rigmor Holst, Stanley Sjöberg och Carl-Gustav Severin. Det var mycket givande att få vara där och lyssna till dem. Under konferensen hade jag min SKSF-t-shirt på mig, vilket gjorde att människor kom och pratade och ville veta vad SKSF var. Det blev många intressanta samtal och allt informationsmaterial som jag hade med mig gick åt.

Vad tänker du om SKSF:s betydelse?

SKSF behövs för att utifrån ett kristet perspektiv på olika sätt påverka vården och dem som bestämmer. Det kan vi göra tillsammans genom bön, prata med politiker, nätverka med andra organisationer och på olika sätt lyfta fram det som berör kristen tro, männi-



skosyn, människovärde mm. Vi behöver även uppmuntra vård- och omsorgspersonal att stötta varandra och att stå för sin tro där de finns i vardagen.

Vi behöver synas mer i olika sammanhang så människor vet att vi finns och vad vi gör.



Camilla Börjesson

Välkommen till en intressant kväll i Örebro:

“Vård, omsorg och tröst i livets slutskede, med Mercy ships i Väst-Afrika”

Torsdag den 10 oktober 2013 kl 17:00 i Sjukhuskyrkan på Universitetssjukhuset

Camilla och Oscar Börjesson, som i flera år har arbetat på Mercy Ships, medverkar

Mer information kommer på SKSF:s hemsida och på SKSF:s Facebook-sida